

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Динко Динков - член на научно жури, определено със заповед на ректора проф. д.и.н. А. Недялкова

по обявен от Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” конкурс за академична длъжност „Професор” по научна специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения”

В обявения от Варненския свободен университет „Черноризец Храбър” конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” по научната специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения” участва един кандидат – доц. д-р Емил Панушев. Той е представил предвидените в Закона за развитие на академичните кадри документи и екземпляри и копия на негови публикации, както и справки за приноси, за интерес към негови публикации в чужбина и списък на ръководени от него докторанти.

Доколкото Варненският свободен университет „Черноризец Храбър” до този момент не е предявил свои специални изисквания към кандидатите, ще се ръководим от съдържащите се в Закона за развитие на академичния състав в Република България и приетия от Министерски съвет Правилник за неговото приложение. В тази рецензия ще вземем отношение към научните публикации на кандидата и към неговата преподавателска работа. Считаме, че те са основни критерии за заемане на академичната длъжност „професор” във висше училище.

Обстоятелството, че кандидатът е работил дълго време в Икономическия институт, а впоследствие в Института за икономически изследвания към Българската академия на науките е предопределило той да създаде голяма по обем и значителна по съдържание изследователска продукция. След получаване на званието старши научен сътрудник II степен през 1996 г. Емил Панушев има участие в пет монографии. В тях той дава своя принос със задълбочени изследвания върху въпроси на икономическите отношения между България и Европейския съюз, между България и Русия, както и за Югоизточна Европа във външноикономическата стратегия на Европейския съюз. В самостоятелни студии доц. д-р Емил Панушев изследва взаимодействието между индустриалната структура и външотърговските отношения, тенденциите в движението на капитали, последиците от прилагането на общите политики на Европейския съюз за външноикономическата ориентация на България. Тази тематика е във фокуса на вниманието му и в статии, публикувани основно в сп. „Икономическа мисъл”. Тук бих открил статията от 2010 г., озаглавена „Влиянието на външната среда и финансовата криза върху икономическата стабилност на новите страни-членки на ЕС (№ 13 от Списъка на публикациите). Доц. д-р Емил Панушев застъпва тезата, че „В условията на търсене на нови подходи за преодоляване на някои недостатъци на световната валутно-финансова система приобщаването към Евроразоната едва ли ще се окаже онзи стабилизиращ елемент, от който се нуждаят разглежданите държави”. Очевидно това е и разбирането на повечето от държавите от визираната група. Но струва ми се, че авторът дължи едно специално продължение, посветено специално на България и на особените императиви, които насочват към бързано за приобщаване към Икономическия и паричен съюз на Европейския съюз.

За участие в конкурса кандидатът е представил и 14 доклада, с които е участвал в научни и научно-практически международни и национални конференции. В тях той конкретизира много от своите принципни позиции на авторитетни форуми.

Със своите научни постижения доц. д-р Емил Панушев дава своеобразни приноси в осмислянето на съвременни тенденции в международните икономически и финансови отношения. Висока стойност имат неговите проникновения в проявяващите се тенденции на регионализация в условията на глобализация. Може да не са безспорни на фона на разразилата се през 2008 г. финансова и прераснала в дълбока икономическа криза и свързаните с нея прояви на национализъм и протекционизъм неговите изводи, че „проявлението на финансовите кризи има подчертано регионален характер”, но той привежда своите аргументи чрез проследяване на финансовите потоци. Безспорни са обаче изводите му за ролята на финансовите центрове в динамиката в движението на капитали. За изучаващите и пишещи за външноикономическите отношения на Европейския съюз изводите на доц. д-р Емил Панушев за регионалния подход в търговската политика на Съюза могат да бъдат основополагащи.

Изследванията на процесите в световното стопанство и международните икономически отношения за доц. д-р Емил Панушев имат смисъл преди всичко за извеждане на препоръки за външноикономическата политика на България. Нещо повече, той търси възможностите България да играе важна роля в осъществяването на общите политики на Европейския съюз в Черноморския район, Западните Балкани и Източна Европа. Като доказал се специалист доц. д-р Емил Панушев е включен в работната група за подготовка на позициите на България за преговорите за присъединяване към

Европейския съюз по главата от договора за присъединяване „Регионална политика и координация на структурните инструменти”.

В своя учебник „Икономическа интеграция в Европейския съюз”, който има характер на монография, доц. д-р синтезира фундамент за изследване на икономическите аспекти на интеграция в този особен модел на обществено развитие. При него определен кръг държави и народи в търсенето на възможности за по-рационално използване на своите ресурси и за организиране на възпроизводствения процес в оптимални граници формулират политическа воля за частично прехвърляне на своя суверенитет върху наднационални структури. Това обуславя възникването на уникален механизъм за управление на процесите в икономиката, но и в други сфери на обществения живот, при който се съчетават две начала – национално-държавното и наднационалното. Макар да се съсредоточава върху икономическите измерения на интеграционните процеси в Европейския съюз, доц. д-р Емил Панушев основателно не може да се абстрахира от ролята на наднационалните институции и общите политики на Съюза.

Доц. д-р Емил Панушев е утвърден авторитет сред изследователите на проблемите, с които и той се занимава. Привличането му за участие в международни научни конференции само по себе си е признание за това. От представената справка се вижда, че той е цитиран и споменаван в 84 статии, публикувани в различни страни.

Изследователската дейност на доц. д-р Емил Панушев е солидна основа за неговата преподавателска работа. Утвърдил се като специалист по проблемите международните измерения на икономическите процеси, на интеграцията в Европейския съюз, на регионалното сътрудничество, той

умело се вписва в учебните планове на Велико-търновския университет „Св.св. Кирил и Методий” и особено във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър”. Той разработва самостоятелни учебни дисциплини за бакалавърска и магистърска степен. Води лекционни курсове по Европейска икономическа интеграция, Основи на Европейския съюз, Европейско икономическо сътрудничество, Митническа политика на Европейския съюз, Международни организации. Натрупал богат преподавателски опит, доц. д-р Емил Панушев разработва своя методика за преподаване на дисциплината Европейска икономическа интеграция. Тя се основава на проследяване процесите в рамките на обособените програмни периоди в досегашното развитие на Европейския съюз.

Доц. д-р Емил Панушев дава своя принос за развитието на образователно научната степен доктор във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър” и Института за икономически изследвания към БАН. Научен ръководител е на 7 докторанти, от които един успешно защитил, двама отчислени с право на защита.

Доц. д-р Емил Панушев има заслуги за организирането в България на научните изследвания в областта на световното стопанство и международните икономически изследвания като ръководител на секция „Международна икономика” в Икономическия институт на БАН и като ръководител на катедра „Обществени науки” във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър”. Той е натрупал солиден опит в управлението на висшето образование като ръководител на магистърска програма и като декан на факултет „Международна икономика и администрация” в същия университет.

Скромността е основната черта на формулираните от него приноси в

приложената справка. Не намирам основание да оспорвам нещо по същество. Би могъл да ги представи по-синтезирано и ударно.

Констатираното на базата на представената за участие в конкурса документация и личните ми впечатления от Емил Панушев като изследовател и университетски преподавател ми дават основание да считам, че той отговаря на заложените в Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение изисквания за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР” и в негово лице Варненският свободен университет „Черноризец Храбър” има подходящ и безспорен кандидат за обявеното място. За Емил Панушев заемането на най-високата академична длъжност е логично признание за резултатите от целенасочената му системна и добросъвестна работа на научно-преподавателското поприще. Длъжността „ПРОФЕСОР” му приляга и призовавам членовете на научното жури да предложат на Факултетния съвет на факултет „Международна икономика и администрация” на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър” да го избере на обявеното с конкурса щатно място.

18 май 2011 г.

Рецензент:

/доц. д-р Динко Динков/